

מ

ליהנות מע"ז דנמי בפשטו אין הגוי מצווה וע' מש"כ
בס"ד ד' נט: אות ז' ח' ועוד בזה, ואפי' נימא דלישראל
הוא בכלל אצירייהו, אבל בגוי דלא נאמר לאו זה מנלן
דהוא בכלל אצירייהו, ועי' להלן ד"ה שו"ר.

אך הגה בסמ"ק מצוה י"ז ח"ל שלא לאהוב מסית וכו'
ואסור לאהוב שום גוי אם הסיחו מעולם וכן משומד או
איש אחר. [וגירסה סמ"ק שלנו בודאי משושב ע"ש ואני
העמקתי מהסמ"ק עם הסמ"ק מזורין, וכמוש"כ בזה
ד' מז. ד"ה ובמנין] הרי דגם בגוי נוהג. אך נ' דכוונת
המנ"ח רק שהגוי אינו מצווה בזה ולא נהרג, אבל י"ל
דאנחנו מצווים לשנוא גם גוי המסית אותנו, דהא
שמצווים לשנוא אותם, אינו משום שזה עבר על לאו
להסית, אלא משום שהוא צמיא אותם מסית ורואה להדיחן
מד' אלוין א"כ ה"ג גוי. אלא שהמנ"ח כ' דגם
המוסר דוקא ישראל וכדכתיב כי יסיתך אחיך וכו',
לכאורה ר"ל ששניהם אחים והיינו ישראלים, א"כ ה"ג
המסית דוקא ישראל, אך י"ל כוונתו דרק לענין מוסר
כ"כ, דהמסית נכרי פטור, וכן גוי המסית הגוי פטור,
אבל לענין לשנוא אותו ושלא לאהוב אותו אמרי' ק"ו
שנוהג לגוי וכנ"ל וצ"ע.

וע' בספר "בעל הפרדס" [והובא לעיל בהקדמה
הוספות לעמוד י"ח בהקדמה ע"ש] שכי' דאף דאינו
מזי שאלה יסית חבירו, אבל כגון המסית חבירו ללה"ר
גאון ולכעס ולהא דאמרו כאילו ע"ז יש בו כל הלאוין
דמסית ע"ש. ולכ' הרי בעו"ה מזי וכו"ל והמסיון
המסית מהו ומחמיד, וע"כ נ' דס"ל כהמנ"ח דדוקא
בישראל הוא, גם לגבי לאו זה שלא לאהוב אותו. אך איני
מבין דבריו וכי מי שמסית חבירו להעלים עין מדקה או
לעשות מלאכה בחו"ה דהוא כאילו ע"ז או לדבר לה"ר
מצוה לשנא אותו, ואם טובע בנהר מצווה שלא להצילו, הלא
יש כאן מ"ע מה"מ להצילו ולאהוב אותו, ועדיין לא עבר
עבירה שיש בו מלקות שיחשב רשע, א"כ עדיין שם צדיק
עליו, אלא שרצה להכשילו באיסור שאחז"ל שהוא כאילו
ע"ז, וכבר כ' בהקדמה שם בשם האר"י דהיינו
בעולמות העליונים נחשב כע"ז, אבל בזה העולם לא
נחשב לגבינו כע"ז ואין בו דין יהרג ואל יעבור לכו"ע,
וא"כ אין זה בכלל מסית לע"ז, ומחויב לאהוב אותו,
וצ"ע.

ובמנ"ח מצוה חנ"ח חקר אי הלאו רק על המוסר או
גם על אחרים. ותימה דבר"מ הנ"ל כי ואסור "למוסר"
לאהוב את המסית וכו' ואסור "למוסר" ללמד עליו
זכות. [שו"ר בהגהות במנ"ח החדש העיר בזה וע"ש].
אך צ"ע דבסנהדרין כט. אימא, אין טוענין למסית,
ופרש"י אין טוענין אותו צ"ד בשבילו ובגמ' הטעם שגא'

[וע"ש בפמ"ג ש' דהחילוק בין להכעיס למיאבון בשבט
א"יר וצ"ע דבשבט אפי' למיאבון נעשה מומר והחילוק
בשאר דברים], וע' מש"כ "שליחות".

ג) יש לגביה איסור לא תחנם. קן מוכח במ"א
הנ"ל.

ג) לחלל שבת, כעובד ע"ז. ע' רש"י במדבר ט"ו
כ"א בשם ר"מ הדרשן ע"ש, וממש"כ שם שאף היא
שקולה נגד כל המצוות מ' דאין זה כעבודה זרה, מצד
חקרון אמונתו במעשה בראשית, אלא מצד חומר הענין,
שחילול שבת נמי נגד כל המורה. וברש"י חולין ה. כי
דמומר לחלל שבת מומר לכל המורה כיון שכופר במעשה
בראשית ע"ש, וי"ל דמ"מ אין כאן סרך עבודה זרה, רק
שאינו מאמין שבראה ב' ימים ושבת בשביעי. אבל
ממש"כ רש"י יבמות מח: דגר חושב מצווה על השבת
כיון שהוא כעובד ע"ז ע"ש, ואם אינו מצד ע"ז ממש,
הרי הוא רק מצווה בע"ז, אבל אינו מחויב להאמין
שבשבת בשביעי, וע"כ צ"ל דמי שאינו מאמין במעשה
בראשית כפי הכחוב בחורה, ע"כ עלול הוא להאמין
שהעולם קדמון, וא"כ זה כבר סרך ע"ז וע"כ גר חושב
בכלל זה, וה"ט דרש"י בחולין, וגם כאן כוונתו כן, ומה
שכ' שאף הוא כעובד על כל המורה אינו אלא ראה
לחומר חילול שבת, אבל הטעם בלחמם מצד שהוא כופר
במעשה בראשית, שהוא סרך ע"ז ודו"ק.

מסית. [בלי עיון בקוגיא דמסית]. במסית לע"ז יש כמה
לאוין ונוגע גם בזה"ז וכדלהלן. כתיב [דברים י"ג ט']
"לא תאבה", לא תאהב אותו הוא לאו אחד, "ולא תשמע
אליו" בהתחננו שתמחול לו לאו שני, "ולא תחוס עיניך
עליו" אפי' טובע בנהר, "ולא תחמול" ולא תהפך
בזכותו, "ולא תכסה עליו" אם אחי יודע לו חובה איך
רשאי לשחוק ע' רש"י שם, וע' ר"מ הל' ע"ז פ"ה
ה"ד. והנה פה בחו"ל הרבה פעמים יש אנשים ברחוב
שמחלקים כחבים לעבוד אותו איש ח"ו, והרי זה מסית,
מה לי מפיהם מה לי מפי כתבם, וא"כ לכאורה אסור לא
מבטי מי שקיבל את הכתב הזה אלא לכאורה אפי' מי
שלא קיבל אלא הגוי הושיט לו ידו עם כתב זה לאהוב
אותו וכל הדינים הנ"ל. אך ראיתי במנ"ח ריש מצוה
חס"כ כי ח"ל ופשט דדין דמסית בישראל דוקא, וב"ג
המסית אינו חייב כלל וכו' [ובתורה שם בשם שד"ח ד"ה
דהוא אצירייהו דע"ז שצ"ג מצווה עליו. ולכאורה מאי
שנא מלפני עור, דאין הגוי מצווה ואין בו דין יהרג ואל
יעבור, אך אינו דומה כלל דלפני עור הוא איסור כללי
להכשיל בכל דבר, ומש"ה אינו מאיסורי ע"ז, אבל הלאו
להסית הרי הוא דוקא לע"ז שפיר י"ל דהוא אצירייהו.
מ"מ מצד הסברה נ' כהמנ"ח, מידי דהוא לאיסור